

Adam VESELKA, *Spor Jana staršího Černína z Chudenic s pacovskými měšťany o potvrzení městských privilegií v letech 1630-1636*, České Budějovice 2022, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, bakalářská práce, 75 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce se pokouší z různých úhlů pohledu zmapovat spor o potvrzení městských práv, který se ve třicátých letech 17. století odehrál mezi Janem starším Černínem z Chudenic a jeho manželkou Zuzanou Černínovou z Harasova na straně jedné a městem Pacov na straně druhé. Jde o problematiku, které domácí historikové a historičky věnovali určitou pozornost, jak to ostatně autor dokládá v úvodní kapitole, v níž se téma snaží zasadit do historiografického rámce dosavadního bádání. Za hlavní cíl práce si vytknul zevrubně zrekonstruovat průběh sporu a nastínit komunikativní obraz jeho aktérů. Své pojednání vystavěl na širokém výzkumu rozličných typů písemných pramenů uložených v Národním archivu Praha, Státním oblastním archivu Třeboň, oddělení Jindřichův Hradec, Státním okresním archivu Pelhřimov a Městské knihovně v Pacově.

Opominu-li obligátní úvod a závěr, je bakalářská práce rozčleněna do pěti obsáhlých kapitol. V prvních třech kompilačně pojatých oddílech se autor pokusil optikou právní historie zasvěceně nastínit vývoj městských privilegií v Království českém od středověku do 17. století. Následně upřel svou pozornost k jednotlivým majitelům Pacova, z nichž největší prostor věnoval Michalu Španovskému z Lisova (zemřel 1601), který roku 1596 potvrdil městu četná stará a udělil nová privilegia. Právě ta autor podrobil zevrubné obsahové analýze, neboť nová podoba slibu člověčenství a poddanosti stála podle jeho mínění za vypuknutím sporu ve třicátých letech 17. století. Ten se Adam Veselka veskrze deskriptivním způsobem následně pokusil zmapovat a velmi stručně začlenit do kontextu obdobně motivovaných soudobých sporů v Království českém a Markrabství moravském (Jindřichův Hradec, Jemnice, Lanškroun, Lanšperk).

Je jen škoda, že se autor ve svém výkladu omezil na pouhé chronologické převyprávění průběhu zmiňovaného sporu a získané informace se nepokusil zasadit do dobových souvislostí a interpretovat z pohledu jednotlivých aktérů rozepře. Snaha o poznání konkrétních způsobů jejich myšlení, chování a hodnotového žebříčku by dodala práci žádoucí historickoantropologický rozměr. V pojednání sice nechybí kapitola, v níž autor sestavil biogram manželů Černínových a rozebral složení městské rady Pacova ve sledovaném období. I zde si však počínal veskrze popisně a sumativně, aniž by se pokusil například

o prozopografickou analýzu jednotlivých konšelů. V tomto ohledu se mu proto nepodařilo naplnit jeden z deklarovaných cílů bakalářské práce, nastínit komunikativní obraz aktérů sporu. Z výkladů navíc vysvítá, že se nedokázal zcela oprostít od nestranného výkladu a své sympatie viditelně směřoval k zástupcům města Pacova.

Uvedené připomínky slouží především jako možné podněty pro autora. Až na pár prohrěšků v rozsáhlém a analyticky pojatém vědeckém aparátu napsal svou bakalářskou práci jazykem, jenž se vyznačuje přesnou větnou skladbou, jasnou výpovědí a shoduje se s pravopisnou normou současného českého jazyka. Analytická rozprava přináší některé nové vědecké poznatky o průběhu mocensky motivovaných sporů měst se svými urozenými vrchnostmi na prahu novověku. Proto bakalářskou práci Adama Veselky doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným připomínkám ji navrhuji klasifikovat stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 7. 1. 2023

doc. PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.